เครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์อย่างง่าย สำหรับประเทศไทย

จงจิตร์ หิรัญลาภ¹ ปรีดา จันทวงษ์² และ โจเซฟ เคดารี¹ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี บางมด ทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องทำน้ำร้อนที่เหมาะสมสำหรับใช้ในประเทศไทย โดยเน้นหลักการคือ ต้นทุนต่ำ (ประมาณ 1,000-2,000 บาท/ตารางเมตร) ออกแบบง่ายสามารถดัดแปลง ให้เหมาะสมตามสภาพการใช้งานและสร้างได้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือการประยุกต์ใช้ท่อพลาสติกพีวีซี (PVC) ขนาด 40 มิลลิเมตร (¹/₂ ") เพื่อใช้ในระบบเครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์และใช้เป็นถังสะสมความร้อน มีขนาดความจุของน้ำ 35 ลิตร ซึ่งเมื่อมีการใช้น้ำร้อน น้ำเย็นจะเข้าแทนที่ ทดสอบที่ดำแหน่งต่างกัน 2 ตำแหน่ง คือ ดิดตั้งบนผนังของบ้านหันหน้าไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ และติดตั้งบนหลังคาบ้าน หันไปทางทิศใต้ โดยทำการทดสอบในช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน 2543 นอกจากนี้ยังใช้กระเบื้อง แผ่นเรียบหรือหลังคาบ้านเป็นแผงรับรังสีอาทิตย์และแผงสะสมความร้อน ติดตั้งที่ด้านหลังของ เครื่องด้วย จากทดลองพบว่าแบบท่อวางบนกระเบื้องหลังคาบ้าน (ลอนเล็ก) ที่มีฝาปิดพลาสติกใส ทำอุณหภูมิได้ 72 °C ในขณะที่แบบท่อแนวตั้งมีกระเบื้องแผ่นเรียบและมีฝาปิดพลาสติกใสทำอุณหภูมิ ได้ 65 °C และเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ท่อพลาสติกพีวีซีเสียหาย ในกรณีที่อุณหภูมิเครื่องทำน้ำร้อน สูงกว่า 60 °C ต้องมีการระบายอากาศระหว่างท่อและฝาปิดโดยใช้อากาศจากภายนอกเข้ามาหมุนเวียน

กล่าวโดยสรุป เครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ที่มีช่องระบายอากาศในตำแหน่ง ที่เหมาะสมทั้งทางด้านบนและด้านล่างมีความน่าสนใจ เนื่องจากราคาต้นทุนต่ำ ใช้วัสดุตามท้องตลาด หรือดัดแปลงได้จากท้องถิ่น การออกแบบใช้เทคนิคที่ง่าย และสามารถสร้างเองได้ จึงมีความเหมาะสม สำหรับที่จะพัฒนางานวิจัยนี้เพื่อนำไปสาธิตให้แพร่หลายต่อไป

คำสำคัญ : เครื่องทำน้ำร้อน / ต้นทุนต่ำ / ท่อพีวีซี / กระเบื้องแผ่นเรียบ

² นักศึกษาปริญญาโท สายวิชาเทคโนโลยีพลังงาน คณะพลังงานและวัสดุ

^{ี่} รองศาสตราจารย์ ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์ทางด้านอาคาร คณะพลังงานและวัสดุ

A Simple-Low Cost Solar Water Heater for Thailand

Jongjit Hirunlabh¹, Preeda Chantawong² and Joseph Khedari¹

King Mongkut's University of Technology Thonburi, Bangmod, Toongkru, Bangkok 10140

Abstract

The objective of this paper was to develop an appropriate domestic hot water system to satisfy Thai users, which require the following main requirements: low cost; not over 1,000-2,000 Baht/m², warm water and a simple and flexible design so that it can be built by user himself.

This objective is accomplished by using commercial PVC pipes $(\frac{1}{2}'')$. The water capacity was limited to 35 liters. Water is withdrawn at different times of the day. Experiments were performed during March-June 2000. CPAC monier board was installed at the backside acting, therefore, as absorber and storage for sun energy. The collectors were tested in two orientations: west wall and tilt south faced surfaces. With covered mounted roof collector, temperature as high as 72 °C was obtained whereas with the wall configuration, the temperature was about 65 °C to avoide damage to PVC pipes caused by temperature above 60 °C, air was permitted to circulate between the cover and the pipes.

Finally, plastic covered CPAC-PVC pipe collector with appropriate openings at the top and bottom for air circulation seems to be very interesting. Due to the low-cost, simplicity of design and wide availability of materials used throughout the country, application of the design concept developed here seems to be very promising.

Keywords : Domestic Hot Water / Low Cost / PVC Pipes / CPAC Monier Board

¹ Associate Professor, Building Scientific Research Center, School of Energy and Materials.

² Graduate Student, Division of Energy Technology, School of Energy and Materials.

บทนำ

พลังงานเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการดำรงชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะพลังงาน แสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นพลังงานสะอาดสามารถนำมาใช้ก่อประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น ให้แสงสว่าง ให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย ประยุกต์ใช้เพื่อระบายอากาศภายในบ้าน การตากแห้งหรืออบแห้ง และ เพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน โดยเฉพาะในด้านการประหยัดพลังงาน และไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อ สิ่งแวดล้อมด้วย

การทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เป็นรูปแบบหนึ่งที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายใน ต่างประเทศ แต่สำหรับประเทศไทยระบบทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ยังมีการใช้งาน ไม่แพร่หลายเนื่องจากมีราคาแพง ดังนั้นการศึกษาศักยภาพ และการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ ประเทศไทยจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อการพัฒนา และส่งเสริมระบบทำน้ำร้อนด้วยพลังงาน แสงอาทิตย์ให้มีต้นทุนการผลิตต่ำและสามารถสร้างใช้เองได้ โดยใช้วัสดุที่ทำจากท่อพลาสติกพีวีซี เพื่อลดดันทุนในการผลิต และเป็นทางเลือกใหม่ทดแทนเครื่องทำน้ำร้อนที่ผลิตขึ้นมาในประเทศไทย ที่มีราคาสูงเนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง โดยเกิดจากการนำเข้าอุปกรณ์การผลิตบางชนิดจากต่างประเทศ ดังนั้นจึงมีแนวคิดในการออกแบบเครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์อย่างง่าย (Low Cost Solar Water Heater, LC-SWH) [1] ที่มีราคาประหยัดเพื่อใช้ในบ้านพักอาศัยทั่วไปที่ทุกคนสามารถ สร้างขึ้นเองได้ ให้อุณหภูมิน้ำร้อนพอเหมาะ เนื่องจากโดยทั่วไปเครื่องทำน้ำร้อนที่ผลิตขายส่วนใหญ่ จะได้อุณหภูมิสูงเกินความต้องการ นอกจากนี้การใช้เครื่องทำน้ำร้อนแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ยังสามารถ ช่วยประหยัดพลังงานไฟฟ้าจากการใช้เครื่องทำน้ำร้อนพลังงานไฟฟ้า และยังช่วยส่งเสริมให้มีการผลิต ขึ้นใช้ได้เองให้เป็นที่แพร่หลายต่อไป สำหรับหลักการพื้นฐานของเครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงาน แสงอาทิตย์อย่างง่าย (LC-SWH) คือ นำท่อพลาสติกพีวีซี ทำหน้าที่เป็นท่อน้ำร้อนและตัวรับรังสี อาทิตย์โดยตรง โดยทาสีดำที่ท่อเพื่อให้มีค่าการดูดกลืนรังสีสูงขึ้น โดยจะทำการรวมแผงรับรังสี อาทิตย์และถังสะสมความร้อนเอาไว้เป็นชุดเดียว เมื่อผนังท่อได้รับความร้อนจากการแผ่รังสื อาทิตย์ก็จะถ่ายเทความร้อนไปยังของไหล (น้ำ) ที่อยู่ภายในท่อ เมื่อน้ำได้รับความร้อนจะทำให้เกิด ความแตกต่างของความหนาแน่น น้ำร้อนซึ่งมีความหนาแน่นน้อยกว่าจะลอยตัวขึ้นด้านบน และเมื่อมีการใช้น้ำร้อนที่ต่อจากท่อด้านบน น้ำเย็นจากภายนอกจะใหลเข้ามาแทนที่โดยผ่าน เข้าสู่ท่อด้านล่าง ดังแสดงในรูปที่ 1

สำหรับเครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์มี 2 ระบบ คือ ระบบแรก เป็นระบบที่มีการไหล ของน้ำร้อนตามธรรมชาติ (Natural-circulation system) [2] ภายในระบบประกอบด้วย แผงรับรังสี อาทิตย์ แทงค์น้ำ และเทอร์โมไซฟอน (Thermosyphon) ทำหน้าที่เป็นวาล์ว ปิด-เปิด ทางเดิน ของน้ำ เพื่อนำไปเก็บสะสมภายในถังเก็บน้ำหรือแทงค์น้ำ ส่วนระบบที่สอง เป็นระบบที่มีการไหล ของน้ำร้อนแบบบังคับ (Forced-circulation system) [3] ซึ่งจะเหมือนกับระบบแรกแต่จะใช้ เครื่องสูบน้ำแทนเทอร์โมไซฟอน ทั้งสองระบบนี้สามารถใช้กับขดลวดความร้อน (heater) ได้ แต่จะมีราคาแพงมาก สำหรับเครื่องทำน้ำร้อนโดยทั่วไปที่มีแผงรับรังสีอาทิตย์เพื่อผลิตน้ำร้อน ยังแบ่ง ออกได้เป็นสองแบบ คือ แบบแรกหรือแบบทั่วไป (แบบวางในแนวเอียง) [4] สำหรับการใช้งานก็สามารถ ปรับมุมได้ตามต้องการ ขึ้นกับภูมิประเทศเพื่อความเหมาะสมของแต่ละประเทศ ส่วนแบบที่สองนี้ เป็นแบบแผงรังสีอาทิตย์อยู่ในแนวตั้ง โดยกิตติ สถาพรประสาธน์ [5] ได้ทำการศึกษาและออกแบบ ผนังทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ภายในระบบประกอบด้วยแผ่นพลาสติก ช่องว่างอากาศระหว่าง แผงรับรังสีอาทิตย์กับแผ่นพลาสติก ถังน้ำสะสมความร้อน และฉนวนซึ่งจะรวมเอาไว้เป็นชุดเดียวกัน โดยผนังหันไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้

ปัญหาและอุปสรรคของเครื่องทำน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ภายในประเทศไทย โดย Kiatsiriroat et al. [6] ได้ทำการศึกษาโดยสำรวจข้อมูลการติดตั้งจากโรงพยาบาลและโรงแรม ทั่วไปที่ใช้น้ำร้อนอุณหภูมิ 50-60 °C ระบบทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ โดยใช้เครื่องสูบน้ำ ภายในระบบ สรุปปัญหาต่าง ๆ ที่สำคัญคือ แผงรับรังสีอาทิตย์แบบแผ่นเรียบ จะเกิดละอองน้ำภายใน ตัวแผงรับรังสีอาทิตย์ ส่วนถังเก็บน้ำร้อนจะเกิดสนิม และระบบท่อน้ำร้อน ภายในท่อจะเกิดการอุดตัน ของตะกรัน อีกทั้งยังสูญเสียความร้อนภายในถังเก็บน้ำและท่อน้ำร้อนสู่สิ่งแวดล้อมส่งผลให้ประสิทธิภาพ ของเครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์แบบแผ่นเรียบลดลง ทำให้ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา และซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น อีกทั้งระบบดังกล่าวมีการใช้งานร่วมกับพลังงานไฟฟ้า

สำหรับวัสดุที่ใช้ทำท่อภายในแผงรับรังสีอาทิตย์นั้น โดยทั่วไปจะใช้ ทองแดง สแตนเลส อลูมิเนียม เหล็ก แต่ที่นิยมได้แก่ ทองแดง ซึ่งมักจะมีปัญหาในเรื่องของราคา ถ้าเป็นพวกเหล็กจะมี ปัญหาเรื่อง ตะกรัน สนิม ส่วนการแก้ปัญหาโดยใช้ท่อพลาสติกในการรับรังสีอาทิตย์นั้น Nickered and Scheffler [7] ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะของเครื่องทำน้ำร้อนโดยใช้ท่อพลาสติก พีวีซีที่ขนาดต่างๆ กันในการดูดกลืนพลังงานแสงอาทิตย์ ทั้งยังศึกษาถึงระยะห่างของท่อที่ติดดั้ง ในแผงรับรังสีอาทิตย์ ที่มีฉนวนกันความร้อนเช่นเดียวกันกับแผงรับรังสีอาทิตย์ทั่วไป

การศึกษาเครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ใช้ตัวเก็บรังสีอาทิตย์แบบคอนกรีตโดย Chaurasia [8] ได้นำท่ออลูมิเนียมมาวางเรียงกันในแนวขนานยาว 1.72 เมตร จำนวน 10 ท่อน แล้วมาหล่อด้วยซีเมนต์ลักษณะที่ทำเสร็จเหมือนกับแผงรับรังสีอาทิตย์ ทำทั้งหมด 2 แผง แต่ทาสีต่างกัน คือ สีดำจะร้อนเร็วกว่าและอุณหภูมิสูงกว่าสีขาว แผงดังกล่าวมีหลักการทำงานคล้ายกับแผงรับรังสี อาทิตย์ แต่ต่างกันที่รังสีจะตกกระทบโดยตรงไม่ต้องผ่านกระจกฝาตัวรับรังสีอาทิตย์ จากหลักการ ดังกล่าวสามารถผลิตน้ำร้อนได้เช่นกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าเครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์มีการศึกษา วิจัยทั้งในและต่างประเทศเป็นเวลานานแต่การนำมาใช้งานยังไม่แพร่หลาย ทั้งที่มีความเป็นไปได้ ทางเทคนิค เนื่องจากยังมีราคาแพงและไม่สะดวกในการใช้ ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาอุปสรรค ดังกล่าวและด้วยศักยภาพของพลังงานแสงอาทิตย์ในประเทศไทยที่มีค่า 17 เมกะจูลต่อตารางเมตร ต่อวัน [9] ประกอบกับความต้องการเพิ่มคุณภาพชีวิตให้มีน้ำร้อนใช้จากเครื่องทำน้ำร้อนที่สามารถ สร้างขึ้นเองได้ จึงเกิดแนวความคิดในการศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างเครื่องทำน้ำร้อนที่สามารถ สร้างขึ้นเองได้ และราคาถูก ขนาดเล็กเหมาะสมในการใช้งาน ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 เครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์อย่างง่ายและตำแหน่งการวัด อุณหภูมิ

ปริมาณความร้อนที่นำมาใช้ประโยชน์ (Q) ที่ได้จากเครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ อย่างง่ายหากการพิจารณาเฉพาะในระบบปิดคือ มวลของน้ำภายในระบบคงที่ แต่อุณหภูมิเปลี่ยนแปลง เมื่อเวลาผ่านไปถ้าได้รับพลังงานแสงอาทิตย์ สามารถหาได้จากสมการ (1) [10]

$$Q_{u} = \frac{MC_{w}(T_{o} - T_{i})}{\Delta t}$$
(1)

ประสิทธิภาพเชิงความร้อน (ทุ) ของเครื่องทำน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์อย่างง่ายมีค่าเท่ากับ อัตราส่วนของปริมาณความร้อน ที่นำมาใช้ประโยชน์ได้ต่อรังสีอาทิตย์ที่ตกกระทบบนแผงรับรังสีอาทิตย์ หาได้จากสมการ (2) [8] ซึ่งใช้สำหรับเฉพาะกรณีที่พิจารณาเป็นระบบปิด (มวลคงที่) และที่เวลาใด ๆ แต่ในกรณีที่ใช้งานจริง ๆ จะไม่เป็นระบบสภาวะคงที่ มีผลของการสะสมความร้อนในระบบ อาจทำให้ อุณหภูมิของน้ำอาจสูงขึ้น

$$\eta = \frac{Q_u}{I_T A_c}$$
(2)

การดำเนินงานวิจัย

เครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์อย่างง่ายนี้ สร้างขึ้นจากท่อพลาสติกพีวีซี มีความยาวเท่ากับ 1,500 มิลลิเมตร ระยะห่างระหว่างท่อ 51 มิลลิเมตร ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางท่อ 40 มิลลิเมตร จำนวน 13 ท่อ และทาสีดำซึ่งมีความจุรวม 35 ลิตร จากรูปที่ 1 แสดงตำแหน่งการวัด อุณหภูมิของน้ำภายในท่อซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ทำการทดสอบตลอด 24 ชั่วโมง โดยทำการบันทึกข้อมูล ทุก ๆ 15 นาที เมื่อมีการใช้น้ำร้อน น้ำเย็นจะเข้าแทนที่ ทดสอบที่ดำแหน่งต่างกัน 2 ตำแหน่ง คือติดดั้ง บนผนังของบ้าน (ทำมุม 90 องศา) หันหน้าไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ แล่ะติดตั้งบนหลังคาบ้าน (ทำมุม 25 องศา) หันหน้าไปทางทิศใต้ ทำการทดสอบในช่วงเดือน มีนาคม-มิถุนายน 2543 ใช้กระเบื้อง แผ่นเรียบและกระเบื้องหลังคาบ้าน (ลอนเล็ก) เป็นแผ่นรับรังสีอาทิตย์และสะสมความร้อนติดตั้ง ที่ด้านหลังมีขนาดเท่ากับของเครื่องทำน้ำร้อนมีความหนา 6 มิลลิเมตร (CPAC monier board) และปิดฝา (พลาสติกใส) จะได้ขนาดของเครื่องทำน้ำร้อน กว้างxยาวxสูง เท่ากับ 1,450x1,600x120 มิลลิเมตร ดังแสดงในรูปที่ 2 และ 3 ตามลำดับ โดยมีค่าก่อสร้างประมาณ 4,500 บาท อายุการ การใช้งานประมาณ 3 ปี

ข้อควรระวังในการใช้งาน เมื่ออุณหภูมิเครื่องทำน้ำร้อนสูงกว่า 60°C เพื่อเป็นการป้องกัน ไม่ให้ท่อพลาสติกพีวีซีเสียหายจะต้องมีการระบายอากาศระหว่างท่อและฝาปิด โดยใช้อากาศจาก ภายนอกเข้ามาหมุนเวียน ด้วยการเปิดช่องระบายทั้งด้านล่าง-บน ให้มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของ ช่องระบายอากาศประมาณ 18 มิลลิเมตร

รูปที่ 2 การดิดตั้งเครื่องทำน้ำร้อนบนผนังบ้าน

รูปที่ 3 การติดตั้งเครื่องทำน้ำร้อนบนหลังกา

ผลการทดลองและวิจารณ์

การทดสอบเครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์อย่างง่ายเพื่อใช้ในบ้าน ทั้งแบบติดตั้ง บนผนังบ้าน และแบบติดตั้งบนหลังคา เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพเชิงความร้อน และรูปแบบ ที่เหมาะสมสำหรับบ้านพักอาศัยหรืออาคารทั่วไป

3.1 แบบติดตั้งบนผนัง

รูปที่ 4 ยุเนหมูเมิน้ำภายในของเครื่อง LC-SWH แบบดิตตั้งบนผนง (29 มีนาคม 2543)

รูปที่ 4 แสดงค่าอุณหภูมิที่ตำแหน่งต่างๆ ของระบบและอุณหภูมิน้ำทางเข้าตลอด 24 ชั่วโมง มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดวันประมาณ 28 °C ในช่วงเวลา 0.00-13.00 น. อุณหภูมิน้ำภายในเครื่อง และ อุณหภูมิแวดล้อมแตกต่างกันน้อยมาก โดยในช่วงเวลา 06.00-13.00 น. เครื่องทำน้ำร้อนจะได้รับ อิทธิพลจากรังสีกระจาย สำหรับในช่วงเวลา 13.00-16.30 น. อุณหภูมิน้ำภายในเครื่องสูงกว่าอุณหภูมิ แวดล้อมประมาณ 17 °C เนื่องจากเครื่องได้รับรังสีอาทิตย์โดยตรง ในช่วงเวลา 16.30-24.00 น. อุณหภูมิ น้ำภายในเครื่องจะลดลงอย่างช้า ๆ อย่างสม่ำเสมอ ในช่วงเวลา 20.00-24.00 น. อุณหภูมิของน้ำ ประมาณ 35 °C ซึ่งยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

รูปที่ 5 อุณหภูมิน้ำร้อนของเครื่อง LC-SWH แบบดิดดั้งบนผนัง (29 มีนาคม 2543)

รูปที่ 5 แสดงผลของอุณหภูมิน้ำร้อน อุณหภูมิกระเบื้องแผ่นเรียบและอุณหภูมิฝาปิดในช่วงเวลา 6.00-13.00 น.อุณหภูมิน้ำร้อน กระเบื้องแผ่นเรียบ ฝาปิด และอุณหภูมิแวดล้อมมีความใกล้เคียงกันมาก เนื่องจากช่วงเวลานี้เครื่องทำน้ำร้อนยังไม่ได้รับรังสีตรงได้รับเพียงรังสีกระจายเท่านั้น ในช่วงเวลา 13.00-16.30 น. อุณหภูมิกระเบื้องแผ่นเรียบสูงกว่าอุณหภูมิน้ำร้อน ฝาปิด และอุณหภูมิแวดล้อม เพราะว่าเครื่องทำน้ำร้อนได้รับรังสีอาทิตย์โดยตรง และกระเบื้องแผ่นเรียบทำหน้าที่สะสมความร้อน ได้มากที่สุด และในช่วงเวลา 16.30-19.30 น. อุณหภูมิน้ำร้อนสูงกว่าอุณหภูมิกระเบื้องแผ่นเรียบ และอุณหภูมิแวดล้อม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการเก็บสะสมความร้อนของเครื่อง ทำให้มีน้ำร้อน ไว้อาบน้ำได้

3.2 แบบติดตั้งบนหลังคา

Time (h)

รูปที่ 6 อุณหภูมิน้ำภายในของเครื่อง LC-SWH แบบติดตั้งบนหลังคา (23 เมษายน 2543)

รูปที่ 6 แสดงค่าอุณหภูมิที่ตำแหน่งต่าง ๆ ของระบบและอุณหภูมิน้ำขาเข้า พบว่าในช่วงเวลา 0.00-06.00 น. อุณหภูมิน้ำภายในเครื่อง และอุณหภูมิแวดล้อมแตกต่างกันน้อยมาก ช่วงเวลา 06.00-10.00 น. อุณหภูมิน้ำภายในเครื่องเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง และสูงกว่าอุณหภูมิแวดล้อมเพราะว่า เครื่องทำน้ำร้อนได้รับอิทธิพลจากรังสีกระจาย ช่วงเวลา 10.00-18.00 น. เครื่องทำน้ำร้อนได้รับรังสี อาทิตย์โดยตรง อุณหภูมิน้ำภายในเครื่องจะสูงกว่าอุณหภูมิแวดล้อมมาก ในช่วงเวลา 14.00 น. อุณหภูมิ ประมาณ 18-36°C ถึงแม้ว่าในช่วงเวลา 15.30 น.จะมีการใช้น้ำร้อนและช่วงเวลา 18.00-24.00 น. อุณหภูมิน้ำภายในเครื่องก็ยังสูงกว่าอุณหภูมิแวดล้อม ซึ่งจากรูปจะแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของเครื่อง ทำน้ำร้อนนี้ว่ามีความสามารถในการทำน้ำร้อนได้จริง

รูปที่ 7 อุณหภูมิน้ำร้อนของเครื่อง LC-SWH แบบดิดตั้งบนหลังคา (23 เมษายน 2543)

รูปที่ 7 แสดงผลของอุณหภูมิน้ำร้อน อุณหภูมิกระเบื้องหลังคาบ้านและฝาปิดของเครื่องทำ น้ำร้อนในช่วงเวลา 0.00-06.00 น. อุณหภูมิน้ำร้อน อุณหภูมิกระเบื้องหลังคาบ้านและฝาปิด มีค่า ใกล้เคียงกับอุณหภูมิแวดล้อมช่วงเวลา 06.00-10.00 น. อุณหภูมิกระเบื้องหลังคาบ้านและฝาปิด จะสูงกว่าอุณหภูมิน้ำร้อน และอุณหภูมิแวดล้อม สำหรับที่เวลา 9.00 น. อุณหภูมิกระเบื้องหลังคาบ้าน ลดลงเร็วกว่าอุณหภูมิน้ำร้อนเนื่องจากมีการใช้น้ำ และช่วงเวลา 10.00-14.00 น. เครื่องทำน้ำร้อนได้รับ รังสีอาทิตย์โดยตรง อุณหภูมิกระเบื้องหลังคาบ้าน น้ำร้อนและฝาปิด จะสูงกว่าอุณหภูมิแวดล้อมมาก ประมาณ 20-33 °C ช่วงเวลา 14.00-24.00 น. อุณหภูมิกระเบื้องหลังคาบ้านลดลงด่ำกว่าอุณหภูมิ น้ำร้อน แต่สูงกว่าอุณหภูมิฝาปิด และอุณหภูมิแวดล้อม เนื่องจากมีการใช้น้ำร้อนทำให้อุณหภูมิกระเบื้อง หลังคาบ้านถ่ายเทความร้อนให้กับน้ำร้อนภายในเครื่อง และลดอุณหภูมิเข้าสู่ภายในบ้าน สำหรับ เครื่องทำน้ำร้อนนี้ให้อุณหภูมิน้ำสูงมาก ช่วยลดค่าใช้จ่ายในครอบครัวและประหยัดพลังงาน

3.3 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพเชิงความร้อนของเครื่อง LC-SWH

รูปที่ 8 แสดงประสิทธิภาพเชิงความร้อนของเครื่องทำน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ทั้งสองแบบ จากรูปจะแสดงให้เห็นความแตกต่างของศักยภาพในการทำงานของเครื่องคือ แบบ ติดตั้งบนหลังคาบ้านจะได้รับค่ารังสีอาทิตย์โดยตรงตลอดทั้งวันสูงมาก และให้ประสิทธิภาพสูงมาก แต่ในขณะเดียวกัน แบบติดตั้งบนผนังของบ้าน ตลอดทั้งวันได้รับเพียงรังสีกระจายเป็นส่วนใหญ่ จากรูปแสดงให้เห็นค่ารังสีอาทิตย์ด่ำ แต่สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งดังที่กล่าวมาจะแสดง ให้เห็นถึงศักยภาพของเครื่องทำน้ำร้อนทั้งสองแบบว่ามีประสิทธิภาพสูง และประหยัดพลังงาน ในการพิจารณาใช้งานต้องคำนึงถึงพื้นที่การติดตั้ง ความสะดวกและความสวยงาม

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. สรุป

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาการพัฒนาเครื่องทำน้ำร้อน โดยเน้นหลักการ 2 ประการคือ ราคาต้นทุนต่ำ (ไม่เกิน 2,000 บาท/ตารางเมตร) และออกแบบง่ายสามารถสร้างได้ด้วยตนเอง โดยคำนึงถึง ความเหมาะสมของพื้นที่ สำหรับการติดตั้งเครื่องทำน้ำร้อนนี้ เพื่อให้มีรูปแบบสวยงามและน้ำหนัก เบา จะใช้ท่อพลาสติกพีวีซี ขนาด 40 มิลลิเมตร แผงรับรังสีอาทิตย์และถังสะสมความร้อนมีขนาด ความจุรวมของน้ำ 35 ลิตร ซึ่งระบบสามารถทำน้ำร้อนได้อุณหภูมิ 72 °C สำหรับแบบติดตั้งบนหลังคา และ 65 °C สำหรับแบบติดตั้งบนผนัง

เครื่องทำน้ำร้อน LC-SWH สามารถช่วยลดการใช้พลังงานในการทำน้ำร้อน และช่วยลดมลพิษ ทางอากาศจากการผลิตกระแสไฟฟ้าและจากการเผาไหม้

2. ข้อเสนอแนะ

การใช้เครื่องทำน้ำร้อน LC-SWH ทำน้ำร้อนให้ได้ตามความต้องการ ควรศึกษาวิธีใช้งานดังนี้ 1. ดิดตั้งแผงรับรังสีอาทิตย์ในทิศทางที่เหมาะสม

2. ปิด-เปิด ช่องระบายความร้อนภายในเครื่องให้ถูกต้อง เพื่อยึดอายุการใช้งานให้นานยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

คณะวิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ที่ให้เงิน สนับสนุนในบางส่วนสำหรับงานวิจัยนี้

รายการสัญลักษณ์และคำย่อ

คือ	พื้นที่แผงรับรังสีอาทิตย์, m ²
คือ	ความร้อนจำเพาะของน้ำ, kJ/kg.°C
คือ	รังสีอาทิดย์รวมบนพื้นเอียง, kW/m²
คือ	มวลของน้ำที่ถูกทำให้ร้อน, kg.
คือ	Poly Vinyl Chloride
คือ	ปริมาณความร้อนที่ได้จากเครื่องทำน้ำร้อน, W
คือ	อุณหภูมิแวดล้อม, °C
คือ	ตำแหน่งวัดอุณหภูมิน้ำด้านล่าง, °C
คือ	ตำแหน่งวัดอุณหภูมิของกระเบื้องแผ่นเรียบหรือกระเบื้องหลังคาบ้าน, °C
คือ	อุณหภูมิน้ำร้อน (จากค่าเฉลี่ยอุณหภูมิดำแหน่งต่าง ๆ), °C
คือ	อุณหภูมิเริ่มต้นของน้ำร้อน, °C
คือ	ตำแหน่งวัดอุณหภูมิภายในถังเก็บน้ำเย็นหรืออุณหภูมิน้ำทางเข้า, °C
คือ	ตำแหน่งวัดอุณหภูมิน้ำตรงกลาง, °C
คือ	อุณหภูมิสุดท้ายของน้ำร้อน, °C
คือ	ตำแหน่งวัดอุณหภูมิน้ำด้านบน, °C
คือ	ช่วงเวลา, s
คือ	ประสิทธิภาพเซิงความร้อน, %
	⁸ 10 - ⁸

เอกสารอ้างอิง

- Chantawong, P., 1999, "Designing of a Simple-Low Cost Solar Water Heater," Master of Engineering Thesis, Energy Technology Program, King Mongkut's University of Technology Thonburi, pp. 74.
- 2. Norton, B., Edmonds, and Lovolos, E., 1992, "Dynamic Simulation of Indirect Thermosyphon Solar Energy Water Heaters," Renewable Energy, Vol. 2, pp. 283-297.
- Wibulswas, P., 1985, "Performance Testing and Correlation of Solar Domestic Hot Water Heaters," *Asian 4th Asian School* on *Solar Energy* Harnessing, December, pp. 153-162.
- Chungpaibulpatana, S. and Reddy, T.A., 1985, "Procedures for Solar Collector Performance Testing," Asian 4" Asian School on Solar Energy Harnessing, December, pp. 118-130.
- Sathapornprasath, K., 1999, "Development of a Multi-purpose Solar Water Wall for Thailand," Master of Engineering Thesis. Energy Mahagement Technology Program, King Mongkut's University of Technology Thonburi, pp. 1-30.
- Kiatsiriroat, T., Manoprasert, T., and Kubaha, K., 1996, "The Problems of Using Solar Hot Water System in Thailand," *Solar Technology*, Vol. 1, pp. 318-324.
- Van Nickered, W.M.K. and Scheffler, T.B., 199:3, "Measured Performance of a Solar Water Heater with a Parallel Tube Polymer Ahsorber," *Solar Energy*, Vol. 51, No.5, pp. 339-347.
- Chaurasia, P.B.L., 1990, "Solar Water Heating from Natural Surfaces," Journal of Energy, *Heat and Mass* Transfer, Vol. 12, pp. 31–38.
- Hirunlabh, J., Sarachitti, R., and Namprakai, P., 1998, "Estimating Solar Radiation at the Earth's Surface from Satellite Data," *Thammasat Int. J. Sc. Tech.*, Vol. 3 No. 2, pp. 69-73.
- 10. Van Wylen, G.J. and Sonintag, T.E., 1994, Fundamentals of Classical Thermodynamics, New York, John Wiley & Sons, pp. 45-60.